

EUROOPAN
KOMISSIO

Strasbourg 12.12.2017
C(2017) 8414 final

KOMISSION TIEDONANTO

eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta ”Kielletään glyfosaatti ja suojellaan ihmisiä ja ympäristöä myrkyllisiltä torjunta-aineilta”

(ainoastaan englanninkielinen teksti on todistusvoimainen)

1. JOHDANTO

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 11 artiklan 4 kohdan nojalla vähintään miljoona unionin kansalaista merkittävästä määrästä jäsenvaltioita voi tehdä aloitteen, jossa Euroopan komissiota kehoitetaan toimivaltuksiensa rajoissa tekemään asianmukainen ehdotus asioista, joissa näiden kansalaisten mielestä tarvitaan unionin säädöstä perussopimusten soveltamiseksi.

Kansalaisaloite ”Kielletään glyfosaatti ja suojellaan ihmisiä ja ympäristöä myrkyllisiltä torjunta-aineilta” on neljäs aloite, joka on täyttänyt kansalaisaloitteesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 211/2011¹ vahvistetut vaatimukset.

Aloitteen järjestäjät toimittivat sen virallisesti komissiolle 6. lokakuuta 2017. Siihen mennessä kansalliset viranomaiset olivat tarkastaneet ja validoineet 22 jäsenvaltiosta yhteensä 1 070 865 tuen ilmaisua. Aloitteessa kehoitetaan komissiota ehdottamaan EU:n jäsenvaltioille, että

- ”1. kielletään glyfosaattipohjaiset rikkakasvien torjunta-aineet, joille altistumisella on yhteys syövän syntyyn ihmisille ja jotka ovat johtaneet ekosysteemien rappeutumiseen;*
- 2. varmistetaan, että tieteellinen arvio torjunta-aineiden EU:n säännöksiin nojaavaa hyväksyntää varten perustuu yksinomaan julkaistuihin, toimivaltaisten viranomaisten eikä torjunta-aineteollisuuden tilaamiin tutkimuksiin;*
- 3. asetetaan EU:n laajuiset pakolliset tavoitteet torjunta-aineiden käytön vähentämiselle tähtäimenä torjunta-ainevapaa tulevaisuus.”*

Aloitetta on tarkasteltava EU:n perustamissopimuksen sääntöjen mukaisesti ja etenkin annetun toimivallan periaatteen ja suhteellisuus- ja toissijaisuusperiaatteen mukaisesti.

Komissio tapasi aloitteen järjestäjät 23. lokakuuta 2017, ja heille annettiin 20. marraskuuta 2017 mahdollisuus esitellä aloitettaan Euroopan parlamentin järjestämässä julkisessa tilaisuudessa. Liitteessä I annetaan lisätietoja kansalaisaloitteeseen liittyvistä menettelyllisistä näkökohdista.

Tässä tiedonannossa esitetään komission oikeudelliset ja poliittiset päätelmät aloitteesta, toimet, joita se aikoo toteuttaa, ja niiden syyt kansalaisaloiteasetuksen 10 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti.

¹ EUVL L 65, 11.3.2011, s. 1.

2. TILANNE – KASVINSUOJELUAINOIDEN MARKKINOILLE SAATTAMISTA KOSKEVAT SÄÄNNÖT JA MENETTELYT EU:SSA

2.1. Tehoaineiden hyväksyminen ja kasvinsuojeluaineille myönnettävä lupa EU:ssa

EU:n säännöissä erotetaan toisistaan tehoaineet, kuten glyfosaatti, ja kasvinsuojeluaineet.

Tehoaineet ovat kasvinsuojeluaineiden niitä ainesosia, jotka torjuvat haitallisia organismeja (eli tuholaisia kuten hyönteisiä, sienii ja rikkakasveja) tai kasvitauteja.

Kasvinsuojeluaineet, jotka tunnetaan myös torjunta-aineina (esim. hyönteismyrkyt, sienimyrkyt ja rikkaruohomyrkyt), ovat sekoituksia, jotka sisältävät yhtä tai useampaa tehoainetta ja muita ainesosia (nk. apuaineita).

Kasvinsuojeluaineita koskeva asetus² muodostaa oikeudelliset puitteet, joiden mukaisesti kasvinsuojeluaineet saatetaan EU:n sisämarkkinoille.

Koska kasvinsuojeluaineet on suunniteltu vaikuttamaan (haitallisiin tai ei-toivottuihin) eläviin organismeihin, niiden markkinoille saattamista EU:ssa säännellään tiukasti ja toteutetaan kaikki mahdolliset toimenpiteet, jotta vältetään potentiaaliset haittavaikutukset ihmisten tai eläinten terveyteen tai ympäristöön.

Tehoaineet hyväksytään EU:n tasolla, mutta kasvinsuojeluaineille myönnettävistä luvista vastaavat EU:n kunkin jäsenvaltion kansalliset viranomaiset ottaen huomioon maansa maataloutteen ja ympäristöön liittyvät olosuhteet.

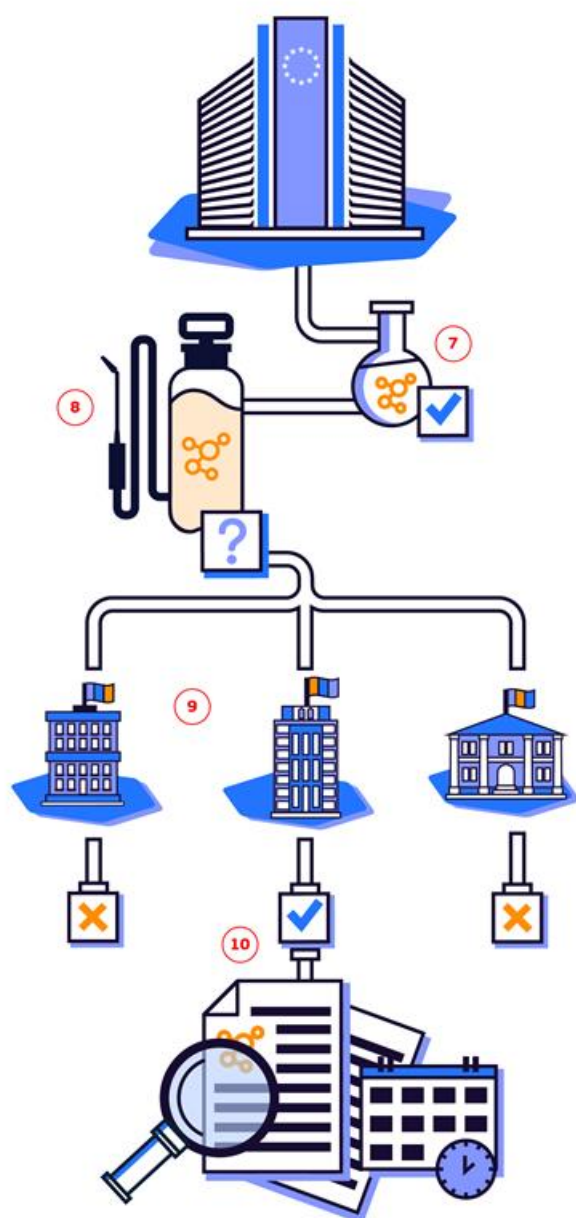
² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1107/2009, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta sekä neuvoston direktiivien 79/117/ETY ja 91/414/ETY kumoamisesta (EUVL L 309, 24.11.2009, s. 1).

Tehoaineet hyväksytään seuraavan menettelyn mukaisesti:

Näiden EU-sääntöjen kehittämisen ja soveltamisen samoin kuin liiketoiminnallisten näkökohtien tuloksena kasvinsuojeluaineiden hyväksytyjen tehoaineiden määrä on viimeisten 25 vuoden aikana vähentynyt noin 50 prosenttia.

Kasvinsuojeluaineille myönnetään lupa seuraavan menettelyn mukaisesti:

7. Sen jälkeen, kun tehoaine on hyväksytty EU:n tasolla,

8. kansalliset viranomaiset voivat myöntää sitä sisältäville kasvinsuojeluaineille luvan kussakin EU:n jäsenvaltiossa.

9. Jäsenvaltiot voivat EU:n sääntöjen nojalla kieltää kasvinsuojeluaineen käytön tai rajoittaa sen käyttöä alueellaan maatalouteen tai ympäristöön liittyvien olosuhteiden perusteella. Jotkin jäsenvaltiot ovat esimerkiksi kieltäneet joidenkin aineiden käytön lähellä viljojen korjuuaikaa tai kieltäneet niiden käytön yksityisiltä kuluttajilta.

10. Luvan saaneiden kasvinsuojeluaineiden osalta jäsenvaltioiden on valvottava, että niitä käytetään oikein niiden pakkausmerkintöjen mukaisesti.

Komissio valvoo lainsäädännön täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa tekemällä tarkastuksia, seuraamalla mahdollisia puutteita ja julkaisemalla kaikki näitä tarkastuksia koskevat raportit.

Komissio arvioi säännöllisesti REFIT-ohjelmansa³ mukaisesti, ovatko sovellettavat sääntelypuitteet edelleen tarkoituksenmukaiset. Se on parhaillaan tekemässä arviointia kasvinsuojeluaineita koskevasta asetuksesta ja siihen liittyvä sidosryhmien ja kansalaisten julkinen kuuleminen on käynnissä⁴. REFIT-arvioinnin tulokset esitetään Euroopan parlamentille ja neuvostolle toimitettavassa raportissa todennäköisesti vuoden 2019 alussa. Sen varmistamiseksi, että päätöksenteko perustuu parhaisiin käytettävissä oleviin tieteellisiin lausuntoihin, komission tieteellisen neuvonannon mekanismi on

³ https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-and-less-costly_en.

⁴ Lisätietoja: https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/refit_en.

valmistelemassa lausuntoa kasvinsuojeluaineiden hyväksyntäprosessista. Lausuntoa odotetaan ennen kesää 2018.

2.2. Kasvinsuojeluaineiden kestävä käyttö

EU:n voimassa olevilla torjunta-ainesäännöillä taataan, että EU:ssa hyväksytään vain turvallisia tehoaineita ja kasvinsuojeluaineita, joita voidaan käyttää turvallisesti. Niillä myös edistetään vähäriskisten tehoaineiden ja muiden kuin kemiallisten vaihtoehtojen käyttöä ja edellytetään, että torjunta-aineiden kestävä käyttö varmistamiseksi toteutetaan toimenpiteitä.

Torjunta-aineiden kestävä käyttöä koskevassa EU:n direktiivissä⁵ tarjotaan puitteet, joilla voidaan vähentää torjunta-aineiden käytöstä aiheutuvia riskejä ja vaikutuksia ihmisten terveydelle ja ympäristölle ja edistää integroitua torjuntaa ja vaihtoehtoisia lähestymistapoja tai -tekniikoita, kuten torjunta-aineiden muita kuin kemiallisia vaihtoehtoja.

Integroidussa torjunnassa yhdistetään eri tekniikoita ja pyritään pitämään torjunta-aineiden ja muiden käsittelymuotojen käyttö tasoilla, jotka ovat taloudellisesti ja ympäristön kannalta perusteltuja. Tuholaisten aiheuttaman paineen tarkan seurannan perusteella on asetettava kestävät, luonnonmukaiset, fysikaaliset ja muut kuin kemialliset menetelmät etusijalle kemiallisiin menetelmiin nähden, jos niillä voidaan torjua tuholaisia tyydyttävästi.

Jäsenvaltiot kuvaavat direktiivin täytäntöönpanoa maassaan kansallisissa toimintasuunnitelmissa. Suunnitelmat sisältävät määrällisiä tavoitteita, mittareita ja aikatauluja torjunta-aineiden käytön riskien ja vaikutusten vähentämiseksi. Direktiivissä yksilöidään erityistoimenpiteitä, jotka jäsenvaltioiden on sisällytettävä suunnitelmiinsa, jotta täytäntöönpano olisi moitteetonta.

Tärkeimmät toimet liittyvät seuraaviin:

- käyttäjien, neuvojen ja jakelijoiden kouluttaminen,
- torjunta-aineiden levityskaluston tarkastaminen,
- lentolevityksen kieltäminen,
- torjunta-aineiden käytön rajoittaminen herkillä alueilla ja
- torjunta-aineita koskevan tiedon ja tietoisuuden lisääminen.

Yhteisellä maatalouspolitiikalla tuetaan torjunta-aineiden kestävä käyttöä eri toimenpiteillä, kuten maatalojen neuvontajärjestelmällä (jolla tuetaan maanviljelijöitä integroidun torjunnan toteuttamisessa), maaseudun kehittämissä ja luonnonmukaisen viljelyn edistämällä.

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/128/EY, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, yhteisön politiikan puitteista torjunta-aineiden kestävä käyttöä aikaansaamiseksi (EUVL L 309, 24.11.2009, s. 71).

Lisäksi unionin eri ohjelmien, kuten EIP-AGRIn⁶ ja Horisontti 2020 -ohjelman⁷, alaisilla tutkimus- ja innovointitoimilla edistetään kasvinsuojeluinnovaatioiden kehittämistä ja käyttöönottoa kestävässä kasvinsuojelussa maataloilla.

Euroopan komissio antoi lokakuussa 2017 kertomuksen⁸ Euroopan parlamentille ja neuvostolle ja julkaisi yleisraportin⁹ direktiivin täytäntöönpanon edistymisestä. Siitä käy ilmi, että toimenpiteiden täytäntöönpano on epätasaista ja jotkin jäsenvaltiot ovat toisia aktiivisempia. Tilannetta on kohennettava etenkin siltä osin kuin on kyse kaikkien integroidun torjunnan puitteissa käytettävissä olevien välineiden käytöstä. Kansallisissa suunnitelmissa on edelleen erittäin paljon eroja kattavuuden osalta, ja useimmissa jäsenvaltioissa niitä ollaan tarkistamassa.

Komissio ottaa huomioon jäsenvaltioissa käyttöön otetut kattavat toimenpiteet mutta kannustaa jäsenvaltioita parantamaan suunnitelmiaan merkittävästi niin, että niissä katettaisiin kaikki direktiivin osatekijät ja asetettaisiin tarkemmat ja mitattavissa olevat tavoitteet. Tästä käytiin keskusteluja työryhmässä, ja kaikille jäsenvaltioille toimitettiin kirjallisesti kussakin maassa yksilöidyt heikkoudet. EU:n jäsenvaltioiden olisi pitänyt muuntaa integroidun torjunnan periaatteet velvoittaviksi ja mitattaviksi kriteereiksi. Vaikka integroidun torjunnan käytön edistämiseksi on toteutettu erilaisia toimenpiteitä, tämä ei välttämättä varmista sitä, että ammattimaiset käyttäjät toteuttavat integroidun torjunnan tekniikoita käytännössä.

3. EUROOPAN KANSALAISALOITTEESSA ESITETTYJEN VAATIMUSTEN ARVIOINTI

Euroopan komissio on analysoinut huolellisesti Euroopan kansalaisaloitteessa esitetyt vaatimukset ja on arvioinut niitä seuraavasti.

3.1. Aloitteen tavoite 1: ”Kielletään glyfosaattipohjaiset rikkakasvien torjunta-aineet, joille altistumisella on yhteys syövän syntyyn ihmisille ja jotka ovat johtaneet ekosysteemien rappeutumiseen”

Glyfosaattia¹⁰ sisältäviä kasvinsuojeluaineita käytetään rikkakasvien torjunta-aineina. Niillä torjutaan pääasiassa ei-toivottuja kasveja eli rikkakasveja, jotka kilpailevat viljelykasvien kanssa maataloustuotannossa, tai kasveja, jotka saattavat aiheuttaa ongelmia muista syistä (esim. rikkakasvien poistaminen rautatiekiskoilta on olennaisen tärkeää turvallisuuden kannalta), tai harrastekäyttäjät käyttävät niitä. Maataloudessa aineet levitetään yleensä ennen kylvöä ja edistetään sadon parempaa kasvua eliminoimalla kilpailevat kasvit. Näin poistetaan tai minimoidaan mekaanisen kitkemisen tarve ja nk. kevennetyn muokkauksen viljelyssä kyntämisen¹¹ tarve ja vähennetään maaperän eroosiota ja hiilipäästöjä. Glyfosaattia käytetään vähemmässä määrin myös sadonkorjuuta edeltävään käsittelyyn tiettyntyyppisten rikkakasvien torjumiseksi tai sadonkorjuun helpottamiseksi sääntelemällä kasvien kasvua ja kypsymistä.

⁶ <https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en/european-innovation-partnership-agricultural>.

⁷ <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020>.

⁸ https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/plant/docs/pesticides_sup_report-overview_en.pdf.

⁹ http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/overview_reports/details.cfm?rep_id=114.

¹⁰ N-(fosfonometyyli)glysiini (C₃H₈NO₅P).

¹¹ Säilyttävään maanmuokkaukseen perustuva maanviljely on käytäntö, jossa maaperän häirintä minimoidaan pintamaan säilyttämiseksi. Tämä parantaa maan vedensitomiskykyä samoin kuin orgaanisen aineksen ja ravinteiden pitoisuutta. Käytäntö tehostaa uusien kasvien kasvua ja auttaa vähentämään maaperän eroosiota.

Asiaa koskevan EU-lainsäädännön käyttöönoton jälkeen glyfosaatin käyttö on ollut hyväksyttyä 1. heinäkuuta 2002 lähtien sen jälkeen, kun sille tehtiin ensimmäinen tieteellinen tarkastelu direktiivin 91/414/ETY¹² mukaisesti (direktiivi on kumottu ja korvattu nyt voimassa olevalla kasvinsuojeluaineita koskevalla asetuksella). Aiemmin se oli jäsenvaltioiden markkinoilla kansallisten sääntöjen mukaisesti. Vuosina 2012–2017 glyfosaatille on tehty päivitetty tieteellinen arviointi sen tutkimiseksi, täyttääkö se edelleen EU-sääntöjen mukaiset turvallisuusvaatimukset.

3.1.1. Vaikutukset ihmisten terveyteen

Tehoaine glyfosaatti on arvioitu 2.1 jaksossa kuvatun menettelyn mukaisesti. Raportoiva jäsenvaltio Saksa teki kattavan ja läpinäkyvän arvioinnin kaikista käytettävissä olevista tiedoista, ja kaikki muut EU:n jäsenvaltiot ja EFSA tekivät arvioinnille vertaistarkastelun. Raportoivan jäsenvaltion arvioinnista järjestettiin julkinen kuuleminen¹³, jonka kautta kansalaiset ja muut sidosryhmät pystyivät tuomaan esiin huolenaiheitaan ja näkökantojaan sekä lisätietoja.

Maaliskuussa 2015 Kansainvälinen syöväntutkimuslaitos IARC (Maailman terveysjärjestön syöpään erikoistunut laitos) julkaisi glyfosaattia käsittelevän monografian¹⁴, jossa pääteltiin, että glyfosaatti olisi luokiteltava todennäköisesti ihmisissä syöpää aiheuttavaksi aineeksi. Tämän vuoksi komissio kehotti EFSAa vertaistarkastelun aikana ottamaan huomioon IARC:n monografian sen varmistamiseksi, että sillä oli kaikki asiaankuuluvat tiedot käytettävissä päätelmiä¹⁵ varten. Vertaistarkastelun puitteissa asiantuntijat kävivät yksityiskohtaisia keskusteluja myös glyfosaatin genotoksisuudesta ja karsinogeenisuudesta ja muista näkökohdista, ja siinä otettiin epidemiologiset tiedot huomioon. Kaikki arvioinnit ja vertaistarkastelun asiakirjat, myös tausta-asiakirjat, on asetettu saataville EFSA:n verkkosivustolla¹⁶.

Karsinogeenisuutta koskevasta arvioinnista EFSA päätteli, että glyfosaatti ei todennäköisesti ole ihmiselle syöpävaarallinen. Ottaen huomioon EFSA:n ja IARC:n eroavan näkemyksen komissio päätti¹⁷ pidentää glyfosaatin hyväksyntäkautta 6 kuukautta siitä päivästä, jona komissio on saanut Euroopan kemikaaliviraston (ECHA) riskinarviointikomitean lausunnon yhdenmukaistetusta luokituksesta tämän tehoaineen karsinogeenisuuden osalta. EU:n lainsäädännön¹⁸ mukaisesti ECHAN riskinarviointikomitean tehtävänä on tehdä tieteellinen arviointi ehdotuksista, jotka koskevat aineiden yhdenmukaistettua luokitusta. ECHAN komitea päätteli yksimielisesti 15. maaliskuuta 2017, että glyfosaatin luokittelu syöpää aiheuttavaksi aineeksi ei ole perusteltua, ja toimitti lausuntonsa komissiolle 15. kesäkuuta 2017. ECHA päätteli myös, että glyfosaattia ei pitäisi luokitella perimää vaurioittavaksi tai lisääntymismyrkylliseksi aineeksi. Samaan päätyi EFSA kaikkien jäsenvaltioiden

¹² Neuvoston direktiivi 91/414/ETY, annettu 15 päivänä heinäkuuta 1991, kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta (EYVL L 230, 19.8.1991, s. 1).

¹³ <http://dar.efsa.europa.eu/dar-web/provision>.

¹⁴ <http://monographs.iarc.fr/ENG/Monographs/vol112/mono112.pdf>.

¹⁵ EFSA (Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen), 2015. Conclusion on the peer review of the pesticide risk assessment of the active substance glyphosate. EFSA Journal 2015;13(11):4302, 107 pp. doi:10.2903/j.efsa.2015.4302. Ks. myös:

<http://www.efsa.europa.eu/en/corporate/pub/glyphosate151112>.

¹⁶ <https://www.efsa.europa.eu/en/press/news/151119-1>.

¹⁷ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2016/1056, annettu 29 päivänä kesäkuuta 2016, täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 540/2011 muuttamisesta tehoaineen glyfosaatti hyväksynnän voimassaoloajan pidentämiseksi (EUVL L 173, 30.6.2016, s. 52).

¹⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 1272/2008, annettu 16 päivänä joulukuuta 2008, aineiden ja seosten luokituksista, merkinnöistä ja pakkaamisesta (EUVL L 353, 31.12.2008, s. 1).

toimivaltaisten viranomaisten asiantuntijoiden tukemana. Samaan ovat päätyneet myös muut kansalliset ja kansainväliset elimet (Kanadasta, Japanista, Australiasta ja Uudesta-Seelannista samoin kuin torjunta-ainejäämiä käsittelevä YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestön (FAO) ja Maailman terveysjärjestön yhteinen kokous).

Näin ollen IARC:n arviointi on ainoa, jossa pääteltiin, että glyfosaatti on todennäköisesti ihmisissä syöpää aiheuttava aine. IARC:n erilaisen kannan syynä (kuten tuotiin esiin myös komission tieteellisen neuvonannon mekanismin muistiossa¹⁹) ovat seuraavat: IARC tarkasteli sekä glyfosaattia (tehoainetta) että glyfosaattipohjaisia kasvinsuojeluaineita. EU:n arvioinnissa sen sijaan tarkasteltiin pelkästään glyfosaattia, koska jäsenvaltiot ovat vastuussa alueellaan markkinoille saatettavien kasvinsuojeluaineiden arvioinnista.²⁰ IARC tarkasteli lisäksi vain julkaistuja tutkimuksia, kun taas EU:n arvioinnissa otettiin huomioon myös hakemusten esittäjien osana hakemusaineistoa toimittamat tutkimukset, jotka eivät ole julkisesti saatavilla (ks. 3.2.1 kohta). Kaiken kaikkiaan EU:n arvioinnissa tarkasteltiin enemmän näyttöä, myös tärkeitä lisätutkimuksia, joita IARC ei ollut tarkastellut.²¹ Nämä seikat selittävät pääasiassa eroja siinä, miten EFSA ja IARC painottivat käytettävissä olevia tietoja.

Julkisesti esiin tuodut EU:n arvioinnin laatua ja luotettavuutta koskevat huolenaiheet ja väitteet tutkittiin komission pyynnöstä ECHA:ssa, EFSA:ssa ja Saksan liittovaltion riskinarviointilaitoksessa (BfR), joka on vastuussa glyfosaatin arvioinnissa raportoivassa jäsenvaltiossa. Kaikissa tapauksissa nämä elimet päättelivät, että huolenaiheet ja väitteet olivat perusteettomia^{22, 23}.

3.1.2. Vaikutus ekosysteemeihin

EU:n tarkastelussa otettiin huomioon glyfosaatin arvioidut tasot maaperässä, vedessä ja ilmassa, ja muiden kuin kohde-eliöiden (esim. lintujen, nisäkkäiden ja hyönteisten) osalta tehtiin täydellinen riskinarviointi. EU:n arvioinnissa ei tullut esiin mitään näyttöä, joka osoittaisi glyfosaatin aiheuttamaa ekosysteemin rappeutumista, kun glyfosaattia käytetään lupaedellytysten ja hyvän maatalouskäytännön mukaisesti.

Koska glyfosaatin – kuten muidenkin rikkakasvien torjunta-aineiden – käyttötarkoituksena on hävittää kilpailevia kasveja, on mahdollista, että ravintoverkkoihin²⁴ saattaa kohdistua vaikutuksia. Sen vuoksi ollaan harkitsemassa toimenpiteitä, joilla vähennettäisiin tällaisia maatalouskäytäntöihin ja maaperäolosuhteisiin (esim. levityskieltovyöhykkeet ja tuulikulkeumaa vähentävä

¹⁹ Explanatory note on scientific advice for the regulatory assessment of glyphosate in plant protection products. https://ec.europa.eu/research/sam/pdf/topics/explanatory_note_glyphosate.pdf.

²⁰ On kuitenkin syytä huomata, että kasvinsuojeluaineita koskevan asetuksen 29 artiklan 3 kohdan mukaan komissio voi milloin tahansa tarkastella kasvinsuojeluaineissa käytettyjä apuaineita uudelleen. Komission täytäntöönpanoasetuksella (EU) 2016/1313 kiellettiin vaarallisen apuaineen, polyetoksyloidun talialkyyliamiinin käyttö glyfosaattipohjaisissa tuotteissa.

²¹ EFSA julkaisi vuonna 2015 tiedotteen, jossa esitettiin erot IARC:n ja EFSA:n arvioinneissa (esim. käytetyt tietokokonaisuudet, jotka määritetään kutakin virastoa koskevilla säännöillä) ja niiden tuloksissa.

https://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/corporate_publications/files/efsaexplainsglyphosate151112en.pdf.

²² <https://echa.europa.eu/chemicals-in-our-life/hot-topics/glyphosate>.

²³ <https://www.efsa.europa.eu/en/topics/topic/glyphosate>.

²⁴ Ravintoverkkoja syntyy, kun ravintoketjut integroituvat luonnollisesti ja muodostavat verkostoja. Ne edustavat realistisia ravinnonsaantisuhteita ekosysteemeissä.

teknologia²⁵) liittyviä riskejä ja jotka jäsenvaltiot toteuttavat tarvittaessa myöntäessään lupia glyfosaattipohjaisille torjunta-aineille.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimuksen) 11 artiklan mukaisesti ympäristön, biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojeleminen on keskeisellä sijalla EU:n lainsäädännössä ja on sisällytettävä alakohtaiseen politiikkaan, myös yhteiseen maatalouspolitiikkaan²⁶. EU:n jäsenvaltioiden on otettava se huomioon myöntäessään lupia kasvinsuojeluaineille. On myös syytä huomata, että moniin saatavilla olevista kemiallisista vaihtoehdoista, jotka toimivat samoin kuin glyfosaatti, liittyy suurempia riskejä. Glyfosaatille on myös muita kuin kemiallisia vaihtoehtoja, joskin niihin liittyy joitakin rajoituksia eivätkä ne aina ole parempia.

3.1.3. Päätelmät

Glyfosaatin kaltaisten aineiden hyväksyminen tai hylkääminen kuuluu komission täytäntöönpanovaltaan kasvinsuojeluaineita koskevan asetuksen mukaisesti. Kun otetaan huomioon kaikkien käytettävissä olevien tietojen perusteellinen tutkiminen, tällä hetkellä ei ole mitään perusteita kyseenalaistaa EU:ssa glyfosaatista tehtyjä tieteellisiä arvioita ja päätelmiä. Tällä perusteella ja ottaen huomioon, että EFSA:n glyfosaatista tekemä tieteellinen arviointi on myönteinen ihmisten ja eläinten terveyden sekä ympäristön kannalta, komissio toimitti marraskuussa 2017 jäsenvaltioille täytäntöönpanoasetuksen luonnoksen, jossa esitetään kyseisen aineen hyväksymisen uusimista viideksi vuodeksi. Jäsenvaltioiden määräenemmistö hyväksyi 27. marraskuuta 2017 luonnoksen täytäntöönpanoasetukseksi ja komissio hyväksyi sen 12. joulukuuta 2017. Uusiminen tehdään merkittävästi lyhyemmäksi ajaksi kuin EU:n lainsäädännössä hyväksytyt enimmäisaika, 15 vuotta, mutta komissio otti huomioon myös Euroopan parlamentin kannat ja muut legitiimit tekijät vahvistaessaan asianmukaista uusimiskautta. Komissio on ottanut huomioon myös tieteen ja teknologian nopeasta tulevasta kehityksestä johtuvat mahdollisuudet: glyfosaatti-tehoaineesta on jo olemassa paljon tietoa, mutta siitä julkaistaan lisätietoja poikkeuksellisen paljon verrattuna muihin tehoaineisiin, ja näin ollen olisi varmistettava, että glyfosaatin uudelleenarviointi asetetaan etusijalle muihin aineisiin nähden. Lisäksi komissio on ottanut huomioon, että glyfosaatista on käyty runsaasti julkista keskustelua, mitä osoittavat tämä kansalaisaloite ja Euroopan parlamentin aiheesta antamat kaksi päätöslauselmaa²⁷. On myös syytä korostaa, että komissio voi tarkastella milloin tahansa uudelleen glyfosaatin hyväksyntää, jos esiin tulee uutta tieteellistä näyttöä, joka osoittaa, että aine ei enää täytä kasvinsuojeluaineita koskevassa asetuksessa säädettyjä hyväksymiskriteereitä.

Samoista syistä komissiolla ei ole mitään perustetta esittää lainsäätäjille ehdotusta glyfosaatin kieltämisestä.²⁸ Jäsenvaltioilla on kuitenkin velvollisuus arvioida kaikki

²⁵ Tuulikulkeumaa vähentävällä teknologialla tarkoitetaan laitteita/järjestelmiä/tekniikoita, joiden on tieteellisesti todistettu vähentävän torjunta-aineiden tuulikulkeumaa levityksen aikana ja näin ympäristön altistumista. Ruiskuihin voidaan esimerkiksi asentaa erityiset suuttimet, jotta tuote suunnataan alaspäin niin, ettei se pääse kulkeutumaan tuulen mukana sellaisille alueille, joille sitä ei ole tarkoitettu.

²⁶ https://ec.europa.eu/agriculture/cap-overview_en.

²⁷ Tarkat tiedot glyfosaatin hyväksyntää koskevasta uusimismenettelystä, komission täytäntöönpanoasetuksen luonnoksesta sekä jäsenvaltioiden kanssa käydyistä keskusteluista löytyvät glyfosaattia käsittelevältä komission verkkosivustolta: https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/glyphosate_en.

²⁸ Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 11 artiklan 4 kohdan mukaisesti eurooppalaisella kansalaisaloitteella ei voida kehottaa komissiota hyväksymään säädöstä – esimerkiksi komission täytäntöönpanoasetusta tehoaineen hyväksymisen uusimatta jättämisestä – vaan sillä voidaan kehottaa komissiota vain tekemään lainsäädäntöehdotus.

glyfosaattia sisältävien kasvinsuojeluaineiden luvat, ja ne voivat päättää ottaa käyttöön rajoituksia tai kieltoja joidenkin tai kaikkien niiden osalta, jos tämä on perusteltua niiden alueellisiin erityisolosuhteisiin liittyvän näytön perusteella.

3.2. Aloitteen tavoite 2: ”Varmistetaan, että tieteellinen arvio torjunta-aineiden EU:n säännöksiin nojaavaa hyväksyntää varten perustuu yksinomaan julkaistuihin, toimivaltaisten viranomaisten eikä torjunta-aineteollisuuden tilaamiin tutkimuksiin”

3.2.1. Tieteellisiin arviointeihin käytettäviin tutkimuksiin liittyvä avoimuus

Tutkimukset ja muut tiedot, jotka teollisuuden on toimitettava tehoaineen ja kasvinsuojeluaineiden arviointia varten (eli tietovaatimukset), täsmennetään lainsäädännössä^{29, 30}, jota päivitetään säännöllisesti teknisen ja tieteellisen kehityksen huomioon ottamiseksi. Arvioinneissa on noudatettava kansainvälisesti tunnustettuja protokollia (esim. Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön OECD:n laatimia testausohjeita) ja ne on tehtävä hyvän laboratorioskäytännön (GLP)³¹ vakioitujen periaatteiden mukaisesti. GLP on järjestelmä tutkimuslaboratorioiden ja -organisaatioiden hallinnointia ja laadunvalvontaa varten.³² Kansalliset valvontaviranomaiset tarkastavat säännöllisesti tällaisia tutkimuksia tekeviä testauslaitokset, ja epäilyttävissä tapauksissa ne voivat tehdä erityisauditointeja.³³

Hakijoiden on sisällytettävä hakemusaineistoon myös tehoainetta koskevaa vapaasti käytettävissä olevaa tieteellistä aineistoa, jolle on tehty tieteellinen vertaistarkastelu. Järjestelmällä varmistetaan, että tieteelliset arvioinnit ovat johdonmukaisia ja perusteellisia (vaatimuksena on aina tietty joukko turvallisuustutkimuksia) ja niissä otetaan huomioon kaikki saatavilla olevat tiedot, jotta päätelmät ovat tasapuolisia ja niillä on vankka tieteellinen perusta. Tämän vuoksi riskin arvioijille toimitetaan tietoja eri lähteistä eikä vain yrityksestä, joka hakee tuotteen markkinoille saattamista.

Hakijoiden toimittamista tietopaketeista ja jäsenvaltioiden ja EFSA:n tekemistä arvioinneista merkittävä osa on jo asetettu julkisesti saataville. Näihin sisältyvät asiakirja-aineiston tiivistelmä, raportoivan jäsenvaltion arviointiraportti, josta EFSA järjestää julkisen kuulemisen, kaikki jäsenvaltioiden asiantuntijoiden ja kansalaisten kommentit ja vastaukset niihin, vertaistarkastelun asiantuntijakokousten raportit sekä EFSA:n päätelmät. Glyfosaattiin liittyen julkaistiin yli 6 000 sivua.

Avoimuutta ja luottamuksellisuutta koskevien eri sääntöjen vuorovaikutusta ja sen vaikutusta riskinarvioinnin hyväksyttävyyteen kansalaisten parissa on valotettu yleistä

²⁹ Komission asetus (EU) N:o 283/2013, annettu 1 päivänä maaliskuuta 2013, tehoaineita koskevien tietovaatimusten vahvistamisesta kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1107/2009 mukaisesti (EUVL L 93, 3.4.2013, s. 1).

³⁰ Komission asetus (EU) N:o 284/2013, annettu 1 päivänä maaliskuuta 2013, kasvinsuojeluaineita koskevien tietovaatimusten vahvistamisesta kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1107/2009 mukaisesti (EUVL L 93, 3.4.2013, s. 85).

³¹ http://ec.europa.eu/growth/sectors/chemicals/good-laboratory-practice_en.

³² Hyvän laboratorioskäytännön periaatteista säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2004/10/EY, annettu 11 päivänä helmikuuta 2004, hyvän laboratorioskäytännön periaatteiden noudattamista kemiallisten aineiden kokeissa ja periaatteiden noudattamisen todentamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä (EUVL L 50, 20.2.2004, s. 44).

³³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/9/EY, annettu 11 päivänä helmikuuta 2004, hyvän laboratorioskäytännön (GLP) tarkastamisesta ja todentamisesta (EUVL L 50, 20.2.2004, s. 28).

elintarvikelainsäädäntöä koskevan asetuksen (EY) N:o 178/2002³⁴ toimeuvustarkastuksessa, joka ollaan juuri saamassa päätökseen. Tällaisista säännöistä säädetään EU:n sekundäärilainsäädännön monissa hyväksyntämenettelyissä, esimerkiksi luottamuksellisuutta koskevassa yleisessä säännöksessä yleistä elintarvikelainsäädäntöä koskevassa asetuksessa ja asiakirjojen saatavuutta koskevissa EU:n säännöissä (asetus (EY) N:o 1049/2001). Luottamuksellisuutta koskevat säännöt johtuvat velvollisuudesta suojata liikesalaisuuksia ja muita luottamuksellisia tietoja SEUT-sopimuksen ja Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti. Koettuun avoimuuden puutteeseen liittyvän ongelman ratkaiseminen saattaa vaatia tiettyjen menettelyjen mukauttamista, mutta samalla on edelleen varmistettava legitiimi tasapaino mahdollisimman suurta avoimuutta vaativien sidosryhmien etujen ja hakijoiden legitiimien liikesalaisuuksien suojelun välillä EFSAssa hoidettavissa hyväksymismenettelyissä.

Komissio on täysin samaa mieltä siitä, että tieteellisten arviointien ja päätöksenteon³⁵ avoimuus on olennaisen tärkeää, jotta taataan luottamus sääntelyjärjestelmään, ja se toteuttaa toimenpiteitä nykyisen riskinarviointiprosessin selkeyttämiseksi ja avoimuuden lisäämiseksi. Komissio ehdottaa muutoksia lainsäädäntöön, jotta voidaan lisätä avoimuutta hakemusaineistoon sisältyvien, teollisuuden teettämien tutkimusten osalta niin, että samalla noudatetaan perustamissopimuksessa asetettuja periaatteita liiketoimintaan liittyvien oikeutettujen luottamuksellisten tietojen suojaamiseksi, esimerkiksi toimenpiteillä, jotka koskevat tutkimusraporttien raakatietojen julkista saatavuutta. Samalla vähennettäisiin sidosryhmien tarvetta turvautua asiakirjoihin tutustumista koskeviin menettelyihin.

3.2.2. Viranomaisten teettämät tutkimukset

Tehoaineisiin sovelletaan samanlaista järjestelmää kuin muilla aloilla, kuten teollisuuskemikaalien, elintarvikelisiä aineiden, biosidien ja lääkkeiden alalla.

Periaatteena on, että julkisia varoja ei pitäisi käyttää sellaisten tutkimusten teettämiseen, joilla autetaan teollisuutta saattamaan jokin tuote markkinoille, etenkin kun yksittäiset tutkimukset maksavat useasta tuhannesta useaan miljoonaan euroon ja kuhunkin hakemusaineistoon saattaa sisältyä jopa useita satoja tutkimuksia.

Sen vuoksi EU:n kasvinsuojeluaineita koskevan asetuksen mukaan todistustaakka sen osoittamiseksi, että tehoaineen ja sitä sisältävien tuotteiden käyttö on turvallista, ja vastuu tätä osoittamista varten tarvittavasta tiedonkeruusta on niillä, jotka hyötyvät sen hyväksymisestä eli kyseistä ainetta ja tuotteita valmistavilla tai markkinoivilla yrityksillä. Teollisuus teettää hakemusaineistoa varten vaadittavat tutkimukset suoraan omasta aloitteestaan. Tämän osalta on väitetty, että koska teollisuus maksaa suoraan näiden tutkimusten tekemisestä, laboratorioilla saattaa olla kannustin toimittaa asiakkaita miellyttäviä tuloksia tulevan liiketoiminnan varmistamiseksi. Kuten edeltävässä jaksossa selitettiin, tällaisia tutkimuksia tekeviin testauslaitoksiin kohdistetaan kuitenkin hyvän laboratoriokäytännön periaatteiden noudattamista koskevia tiukkoja tarkastuksia, ja jos

³⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 178/2002, annettu 28 päivänä tammikuuta 2002, elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen perustamisesta sekä elintarvikkeiden turvallisuuteen liittyvistä menettelyistä (EYVL L 31, 1.2.2002, s. 1).

³⁵ Tähän liittyen komissio ehdotti helmikuussa 2017 komiteamenettelyä koskevan asetuksen muuttamista lisäämällä avoimuutta ja vastuuvastavuutta EU:n lainsäädännön täytäntöönpanomenettelyissä (ks. http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-264_fi.htm).

säännöllisessä tarkastuksessa tai erityisauditoinnissa todetaan, että nämä testauslaitokset ovat manipuloineet tutkimustuloksia, ne menettävät sertifiointinsa.

Järjestelmällinen lähestymistapa, jossa velvoitettaisiin viranomaiset teettämään kaikki tehoaineita ja kasvinsuojeluaineita koskevat tutkimukset ja säilytettäisiin periaate, jonka mukaan teollisuus kattaa kustannukset, saattaa osoittautua haastavaksi, kun otetaan huomioon niiden tutkimusten suuri määrä, jotka vaaditaan kaikkien tehoaineiden hyväksyntää ja tuotelupia koskevien hakemusten tueksi.

Komissio ehdottaa muutoksia lainsäädäntöön niin, että vahvistetaan tällaisten tutkimusten tekemisen hallintotapaa, esimerkiksi ottamalla viranomaiset mukaan prosessiin, jossa päätetään, mitä tutkimuksia on tehtävä hakemusaineistoa varten³⁶, vahvistamalla hyvän laboratoriokäytännön periaatteiden mukaisesti tehtyjen tutkimusten auditointia, lisäämällä avoimuutta tutkimusten tulosten osalta (ks. edeltävä jakso) ja ottamalla käyttöön mahdollisuus teettää poikkeuksellisesti tapauskohtaisia tutkimuksia, jos esimerkiksi laajasti käytettyihin aineisiin liittyy vakavia epäilyksiä tai ristiriitaisia tuloksia.³⁷

3.2.3. Alustavan arvioinnin tekevän jäsenvaltion nimeäminen

Hakijat voivat valita jäsenvaltion, jolle ne toimittavat hakemuksen tehoaineen ensimmäistä hyväksymistä varten, ja hakemuksen tutkii se jäsenvaltio, jota hakija on ehdottanut, ellei jokin toinen jäsenvaltio sovi tutkivansa sitä. Kuten edellä on todettu, jäsenvaltion viranomaisen tekemä arviointi on kuitenkin vain ensimmäinen vaihe monivaiheisessa prosessissa. Sitä seuraa mm. muiden jäsenvaltioiden tekemä vertaistarkastelu (ks. 2.1 jakso).

Kun kyseessä on tehoaineen hyväksynnän uusiminen, joka koostuu suurimmaksi osaksi tieteellisistä arvioinneista, hakijan sijaan komissio nimittää asetuksella esittelevän jäsenvaltion laadittaessa uusimiseen liittyvä työohjelma. Komissio pyrkii jakamaan työtaakan tasapuolisesti eri jäsenvaltioille ottaen huomioon eri tekijöitä, kuten niiden resurssit ja kapasiteetin, ryhmittelemällä yhteen aineet, joilla on samanlaiset profiilit, arviointien johdonmukaisuuden ja tehokkuuden parantamiseksi ja ottamalla huomioon aiemmat kokemukset, joista saattaa olla hyötyä tarkastelussa.

Sen vuoksi komissio katsoo, että järjestelmä kaiken kaikkiaan on asianmukainen.

3.3. Aloitteen tavoite 3: ”Asetetaan EU:n laajuiset pakolliset tavoitteet torjunta-aineiden käytön vähentämiseksi tähtäimenä torjunta-ainevapaa tulevaisuus”

3.3.1 Tähtäimenä torjunta-aineeton tulevaisuus

³⁶ REACH-asetuksen (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1907/2006, annettu 18 päivänä joulukuuta 2006, kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista) mukaisesti rekisteröijät toimittavat testausehdotuksia, jotka Euroopan kemikaaliviraston (ECHA) on validoitava julkisen kuulemisen jälkeen. REACH-asetuksen mukaisessa arviointiprosessissa ECHA voi velvoittaa rekisteröijät tekemään lisätutkimuksia jonkin huolta herättävän seikan osalta.

³⁷ Yhdysvaltojen kansallinen toksikologiaohjelma (NTP) on esimerkki siitä, miten viranomaista, jota rahoitetaan julkisista varoista, voidaan käyttää teettämään tieteellisiä tutkimuksia kemiallisten aineiden ominaisuuksista. Ohjelma kattaa kuitenkin vain vähäisen määrän kemikaaleja tai tekijöitä, jotka herättävät huolta kansanterveyden kannalta, ja se kohdistuu tiettyihin korkean profiilin aiheisiin toksikologian tieteellisen perustan vahvistamiseksi (<https://ntp.niehs.nih.gov/>).

EU:n torjunta-ainepolitiikan tavoitteena ei ole kaikkien torjunta-aineiden täydellinen kieltäminen. On tapauksia, joissa torjunta-aineiden käyttö on tarpeellista. EU:n politiikka on sen sijaan suunnattu niin, että varmistetaan torjunta-aineiden kestävä käyttö. Kestävän käytön saavuttamisella vähennetään riippuvuutta torjunta-aineista ja puututaan eurooppalaisen kansalaisaloitteen tavoitteen 3 taustalla oleviin seikkoihin.

Jatkossa komissio pyrkii varmistamaan, että jäsenvaltiot noudattavat torjunta-aineiden kestävästä käytöstä koskevan direktiivin mukaisia velvoitteitaan ja vähentävät EU:n riippuvuutta torjunta-aineista soveltamalla täysimääräisesti integroidun torjunnan kahdeksaa periaatetta, jotka esitetään direktiivin liitteessä III. Komissio pyrkii yhdessä jäsenvaltioiden kanssa muuntamaan integroidun torjunnan periaatteet velvoittaviksi ja mitattaviksi kriteereiksi, jotta niiden noudattaminen voidaan todentaa maanviljelijätasolla. Tämä on ala, jolla jäsenvaltioiden on toteutettava lisätoimia. Tätä tuetaan joukolla BTSF-kursseja (Better Training for Safer Food – koulutuksen parantaminen elintarvikkeiden turvallisuuden lisäämiseksi), joilla käsitellään tilatason tarkastusten käytännön täytäntöönpanoa vuodesta 2018 lähtien. Komissio seuraa täytäntöönpanoa myös jäsenvaltioiden kanssa järjestettävissä kokouksissa, jäsenvaltioihin tehtävillä auditoinneilla vuodesta 2018 lähtien ja arvioimalla jäsenvaltioiden tarkistettuja kansallisia toimintasuunnitelmia, jotka olisi toimitettava komissiolle vuoden 2018 aikana.

Yksi syistä, joiden vuoksi kansalaisaloitteessa vaaditaan torjunta-aineista vapaata tulevaisuutta, on käsitys, jonka mukaan viljelijät käyttävät torjunta-aineita säännöllisesti eivätkä ”viimeisenä vaihtoehtona” suurten tuholaisvahinkojen tapauksessa. On tärkeää muistaa, että torjunta-aineiden käytölle asetetaan samanlaisia rajoituksia torjunta-aineiden kestävästä käytöstä koskevassa direktiivissä. Kyseisessä direktiivissä esitettyjen integroidun torjunnan periaatteiden mukaisesti ”on asetettava muut kuin kemialliset menetelmät etusijalle kemiallisiin menetelmiin nähden, jos niillä voidaan torjua tuholaisia tyydyttävästi” ja jos torjunta-aineita käytetään, niiden ”on sovelluttava kohteeseen mahdollisimman hyvin, ja niillä on oltava mahdollisimman vähän sivuvaikutuksia ihmisten terveydelle, muille kuin kohde-eliöille ja ympäristölle”.

3.3.2 Pakollisten tavoitteiden asettaminen torjunta-aineiden käytön vähentämiseksi

Torjunta-aineiden kestävästä käytöstä koskevassa direktiivissä edellytetään torjunta-aineiden käytöstä aiheutuvien riskien ja vaikutusten vähentämistä. Torjunta-aineiden riskit riippuvat levitetyn määrän lisäksi myös muista tekijöistä, esimerkiksi seuraavista:

- torjunta-aineina käytettäviin aineisiin kuuluu laaja joukko yhdisteitä, joilla on erilaisia ominaisuuksia, myös vähäriskisiä aineita, kuten etikkahappo, ja biologisia aineita;
- levittämisolosuhteista, esimerkiksi siitä, onko toimijat koulutettu käyttämään torjunta-aineita turvallisesti ja testataanko ruiskutuslaitteet tarkkaa ja turvallista levittämistä varten.

Jäsenvaltioiden tähänastisten kokemusten mukaan pelkät pakolliset määrälliset vähentämistavoitteet eivät välttämättä vähennä torjunta-aineiden käytöstä aiheutuvaa riskiä. Joissakin maissa, esimerkiksi Tanskassa³⁸, asetettiin ensin tavoitteeksi käytettyjen torjunta-aineiden kokonaismäärän vähentäminen. Nyt siellä on kuitenkin siirrytty edistyskelliseen riskinvähentämiseen, jossa otetaan pelkän määrän lisäksi huomioon

³⁸ http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/audit_reports/details.cfm?rep_id=3897.

muitakin tekijöitä, kuten suhteellinen toksisuus. Perusteena on, että torjunta-aineilla on erilaisia ominaisuuksia ja käyttöasteita, ja jos käytetään enemmän torjunta-aineita, joiden ympäristö- ja/tai toksikologiaprofiili on suhteellisen vaaraton, tämän riskit saattavat olla vähäisemmät kuin siinä tapauksessa, että käytettäisiin pienempiä määriä torjunta-ainetta, jonka profiili on vähemmän suotuisa.

Edellä esitetyn perusteella jäsenvaltioiden ja komission toimissa keskitytään pikemminkin torjunta-aineiden käytöstä aiheutuvan riskin vähentämiseen kuin kaikkien torjunta-aineiden määrän vähentämiseen. Jotta voidaan seurata torjunta-aineiden käytöstä aiheutuvien riskien vähentämiseen liittyviä suuntauksia EU:n tasolla, komissio laatii vuonna 2018 yhdenmukaistetut riski-indikaattorit, joilla täydennetään kansallisia riski-indikaattoreita. Näiden perusteella komissio pystyy määrittämään toimenpiteiden vaikuttavuuden arvioidessaan tulevia toimintavaihtoehtoja.

Komissio ei harkitse tässä vaiheessa esittävänsä ehdotusta, jolla asetettaisiin EU:n tason tavoitteet torjunta-aineiden käytön vähentämiseksi. Uusien kansallisten toimintasuunnitelmien ja niissä vahvistettujen tavoitteiden sekä jäsenvaltioissa tehtyjen tarkastusten tulosten arvioinnin jälkeen komissio arvioi tilanteen uudelleen laatiessaan vuonna 2019 toisen raportin Euroopan parlamentille ja neuvostolle. Raportissa otetaan huomioon jäsenvaltioiden saamat kokemukset kansallisten riskinvähentämistavoitteiden täytäntöönpanosta. Jos tämä arviointi ja mahdolliset myöhemmät yhdenmukaistettujen riski-indikaattorien suuntauksukset osoittavat, että riittävää edistystä ei ole saavutettu, komissio voi harkita mahdollisuutta asettaa torjunta-aineista aiheutuvien riskien vähentämistä koskeva EU:n laajuinen pakollinen tavoite.

4. PÄÄTELMÄT

Vastauksena eurooppalaiseen kansalaisaloitteeseen ”*Kielletään glyfosaatti ja suojellaan ihmisiä ja ympäristöä myrkyllisiltä torjunta-aineilta*” komissio päätelee seuraavaa:

Komissio pitää myönteisenä sitä, että Euroopan kansalaiset ovat aktivoituneet kysymyksissä, jotka koskevat torjunta-aineiden käyttöä EU:ssa. Kansalaisaloite on tarjonnut erinomaisen mahdollisuuden tarkastella kriittisesti kasvinsuojeluaineita koskevaa sääntelyjärjestelmää EU:ssa. Komissio jatkaa näiden puitteiden arviointia käynnissä olevan REFIT-arvioinnin ja tieteellisen neuvonannon mekanismin tulevan lausunnon yhteydessä. Komissio korostaa myös, että jos torjunta-aineiden kestävä käyttöä koskevan direktiivin täytäntöönpanon kautta päästäisiin torjunta-aineiden kestävään käyttöön, pystyttäisiin puuttumaan merkittävästi joihinkin huolenaiheisiin, jotka ovat kansalaisaloitteen taustalla.

Ensimmäisestä tavoitteesta eli glyfosaattipohjaisten rikkakasvien torjunta-aineiden kieltämisestä komissio katsoo, että glyfosaatin kieltämiselle ei ole tieteellisiä eikä oikeudellisia perusteita, eikä se aio esittää tätä koskevaa lainsäädäntöehdotusta. Tieteellinen näyttö ei tue päätelmää, jonka mukaan glyfosaatti voi aiheuttaa syöpää. Sen vuoksi komission päätös uusien glyfosaatin hyväksyntä (viideksi vuodeksi) on täysin perusteltu.

Toisen tavoitteen osalta komissio on täysin samaa mieltä siitä, että tieteellisten arviointien ja päätöksenteon avoimuus on olennaisen tärkeää, jotta taataan luottamus sääntelyjärjestelmään. Se myös kiinnittää jatkuvasti huomiota EFSA:n suorittaman EU:n riskinarvioinnin perustana olevien tieteellisten tutkimusten laatuun ja riippumattomuuteen. Komissio tekee näin ollen toukokuuhun 2018 mennessä

lainsäädäntöehdotuksen, jossa katetaan nämä ja muita näkökohtia, kuten EFSA:n hallintotapa, ja käytetään perustana yleisen elintarvikelainsäädännön toimitusvarmistuksen ja pikoin käynnistettävän julkisen kuulemisen tuloksia.

Kolmannen tavoitteen osalta komissio vahvistaa pyrkimyksiä torjunta-aineiden käytöstä aiheutuvien riskien jatkuvaa ja mitattavissa olevaa vähentämistä varten. Komissio odottaa jäsenvaltioiden parantavan kansallisia toimintasuunnitelmiaan, asettavan selkeämmät ja paremmin mitattavissa olevat tavoitteet riskien vähentämiselle ja puuttuvan täytäntöönpanossa todettuihin puutteisiin. Se aikoo myös laatia yhdenmukaistetut riski-indikaattorit, jotta voidaan seurata suuntauksia EU:n tasolla ja käyttää saatuja tuloksia perustana määritettäessä tulevia toimintavaihtoehtoja. Komissio arvioi tilannetta uudelleen vuonna 2019 laadittavassa raportissa neuvostolle ja parlamentille.